

puštění nemá odkladného účinku, v návrhu nebylo též ani tvrzeno, že byla spolku činnost dle §u 25 odst. 2 spolk. zák. zastavena a dosavadním statutárním zástupcům oprávnění za spolek jednati odňato, což nevyplývá ani z předložených listin. Vzhledem k tomu nebylo vůbec podnětu ku zřízení opatrovníka, což platí nyní tím spíše, když dle usnesení bylo rozpuštění spolku nadřízenou správní stolicí zrušeno. Vzhledem k tomu jest řízení v nižších stolicích o onom návrhu zmatečné, tyto zakročovaly ve věci, v níž dle zákona ještě zakročiti oprávněny nebyly (§ 1 nesp. říz.) a bylo z tohoto důvodu k dovolacímu rekursu napadené usnesení i řízení v první stolicí v této věci provedené zrušiti.

Čís. 6797.

Úmluva mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, podle níž zaměstnanec (závodvedoucí) přejímá zodpovědnost za veškeré škody, které by vzešly zaměstnavateli jeho disposicemi jakéhokoliv druhu, zavazuje, vztahujíc se pouze na škody zaviněné, k náhradě škody. Na základě takové úmluvy uzavřená další úmluva, že zaměstnavatel jest oprávněn činiti srážky ze služného zaměstnancova, nepřičí se dobrým mravům.

(Rozh. ze dne 15. února 1927, Rv I 1068/26.)

Žalobce byl zaměstnancem žalovaného. Byv žalovaným ze služby propuštěn, domáhal se na něm zaplacení služebních požitků. Žalovaný namítl proti žalobnímu nároku vzájemné pohledávky na náhradu škody, ježto žalobce se služební smlouvou zavázal, že ručí za veškeré škody nesprávnými disposicemi žalovanému způsobené. **P r o c e s n í s o u d** p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby a neuznal uplatňované pohledávky po právu. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil a uvedl ku konci d ů v o d ů: Co se týče potvrzení ze dne 10. října 1921, jímž se žalobce zavázal žalovanému, že mu nahradí způsobené škody, vzal první soudce na základě výpovědi žalobce jako strany zjištěno, že žalobce prohlášení to podepsal z toho důvodu, že byl v peněžní tísní, a že bylo podepsání onoho závazku učiněno podmínkou vyplacení peníze žalovaným žalobci dlužného. Toto skutkové zjištění v odvolání napadeno nebylo a jest dle §u 498 c. ř. s. pro odvolací soud závazným. Ujednání takové však nejen jest protizákonné, neboť nárok žalobce na vyplacení služného byl pohledávkou splatnou a likvidní, kdežto nároky žalovaného proti žalobci na náhradu škody byly nezjištěné, nelikvidní a nesplacené, takže mezi pohledávkami takovými jest dle §u 1439 obč. zák. započtení nepřípustným, nýbrž ujednání to přičí se také dobrým mravům, jelikož by zaměstnance vydávalo úplně libovůli zaměstnavatele a ujednání to bylo uzavřeno žalobcem toliko následkem jeho peněžní tísně a jest proto dle §u 879 obč. zák. neplatné.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) spatřuje dovolatel v tom, že písemné ujednání ze dne 7. července 1921 a ze dne 10. října 1921 bylo prohlášeno, pokud obsahuje závazek žalobcův nahra-

diti žalovanému, jako zaměstnavateli veškeru škodu, jež by vzešla to-
muto činností žalobcovou v oboru jeho působnosti v závodě, za přičící
se dobrým mravům a tudíž podle §u 879 obč. zák. za neplatné a prohlá-
šení ze dne 10. října 1921 nad to vzhledem k tomu, že prý bylo žalobci
před výplatou řečeno, že bez jeho podpisu mu služné nebude vypla-
ceno za vynucené a tudíž neplatné dle §§u 870 a 875 obč. zák. Prvým
prohlášením ze dne 7. července 1921 prohlásil zaměstnavatel (žalo-
vaný) vůči žalobci, že ho ponechá v závodě i na dále jako závodvedou-
cího, že mu, počínajíc 1. červencem 1921, zvyšuje plat na 2.500 Kč mě-
síčně a přiznává mu mimo to i roční remuneraci ve výši měsíčního platu
proti tomu, že odpadne jeho provise z obratu, kterou mu až do té doby
poskytoval, že však ho činí úplně zodpovědným za veškeré škody, které
by mu vzešly jeho dispozicemi jakéhokoliv druhu, takže mu musí škody
tím vzniklé nahraditi, a že doufá, že od nynějška zamezí zvýšenou po-
zorností škody jakéhokoliv druhu. Na znamení souhlasu podepsal ža-
lobce prohlášení toto, a prohlášením ze dne 10. října 1921 projevil ža-
lobce souhlas s tím, by mu jakékoliv srážky ve smyslu smlouvy byly
odečteny ze služného. Z prvního prohlášení jest zřejmo, že se jím ža-
lobce zavázal hraditi všechny škody, které by vznikly nedostatkem zvý-
šené pozornosti (tedy nedopatřením) při jeho dispozicích, které v zá-
vodě učiní jako závod vedoucí, tedy škody jím zaviněné jako odborní-
kem (§ 1299 obč. zák.) a nelze vykládati úmluvu tu v tom smyslu, že
ručiti chtěl za škody vzniklé vinou osob třetích nebo za škody naho-
dilé. V tom směru vykládá obsah smlouvy odvolací soud správně a dluž-
no jeho náhledu přisvědčiti. Výklad ten lze opřítí o větu, že doufá (za-
městnavatel), že žalobce od nynějška svou zvýšenou pozorností veške-
rých škod se vyvaruje (§§ 1332, 1324 obč. zák.), že tudíž žalobce bude
zodpověden za nedostatek této zvýšené pozornosti, za nedopatření. Po-
dle §u 1295 obč. zák., jest každý oprávněn požadovati náhradu škody,
kterou mu pachatel svou vinou způsobil, ať se tak stalo porušením po-
vinnosti smluvní, nebo bez ohledu na smlouvu. Když takto občanský
zákon zavazuje pachatele k náhradě škody, kterou zavinil, lze zajisté i
s m l o u v o u týž závazek stanoviti. Oba nižší soudy vyslovily právní
názor, že smlouva ze dne 7. července 1921 přičí se dobrým mravům a
jest podle §u 879 obč. zák. neplatnou jen potud, pokud by stanovila ža-
lobcovo ručení za škody nahodilé neb škody jím nezaviněné. Vzhle-
dem však k tomu, že smlouva ta má, jak shora doličeno, na mysli pouze
škody zaviněné, netřeba se dále názorem tím obíratí. Že si smlouvu tu
v tomto směru vykládá i dovolatel, plyne z jeho vývodů, dle nichž uplat-
ňuje, že za vyšší služné si mohl též vymíniti lepší výkon, zvláštní bedli-
vost a zvláštní výkonnost, k níž se žalobce hlásil (§ 1299 obč. zák.).
Dle toho měl ručiti žalobce podle smlouvy za nedostatek této bedlivosti
a nedostatek slíbené výkonnosti, nikoli však za škody jím nezaviněné,
způsobené osobou třetí, neb vzniklé náhodou. Podle §u 1295 a násl.
obč. zák. musí však ten, kdo o náhradu vzešlé mu škody žaluje, doká-
zati nejen škodu, nýbrž i odpůrcovo zavinění. V tom směru však učinily
nižší soudy na základě důkazu znaleckého zjištění, že se žalovanému
nezdařil důkaz zavinění žalobcova na škodě. Pokud jde o právní názor
odvolacího soudu, že právní ujednání ze dne 10. října 1921 se přičilo

9. srpna 1925 byli dědicové, kteří se dovolávali dědického narovnání, přímo na pořad práva poukázání a bylo pozůstalostní řízení až do právo-platného rozhodnutí sporu přerušeno. Jest tu tedy podklad pro žalobu určovací, neboť žalobce má zájem na brzkém určení právního poměru mezi dědici, a nemohlo žalováno býti o plnění, poněvadž pozůstalost dosud ani projednána, ani odevzdána nebyla. Vývody odvolatelky, že její prohlášení bylo by slibem darovacím, k jehož platnosti nedostává se formy notářského spisu, jsou mylné, poněvadž jedná se tu o zvláštní narovnání dědické po rozumu §§ 1380, 1381 a 1383 obč. zák. Pokud se týče tvrzení odvolatelky, že dne 7. prosince 1924 obsah závěti stranám znám nebyl a že nemohly platného narovnání dle §u 1383 obč. zák. uzavřítí, stačí poukázati na správné a věci odpovídající důvody napadeného rozsudku, že strany obsah závěti znáti mohly.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení podle §u 503 čís. 4 c. ř. s. není opodstatněn, neboť soud posoudil věc po stránce právní zcela správně. Při tom ovšem nutno vycházeti ze skutkového zjištění soudů nižších stolic, že strany uzavřely dne 7. prosince 1924 porovnání, tvrzené žalobcem, a že jim podstatný obsah posledního porřízení zůstavitelova již tehdy byl znám. Pokud dovolatelka brojí proti tomuto zjištění, napadajíc ocenění důkazů odvolacím soudem, nelze se zabývati dotýčnými jejími vývody, poněvadž ocenění důkazů nelze napadati žádným z důvodů dovolacích, výčetmo uvedených v §u 503 c. ř. s. Odvolací soud vystihl zcela správně, že dohodu dne 7. prosince 1924 dlužno považovati za narovnání ve smyslu §u 1380 násl. obč. zák., a nikoli za smlouvu darovací, a že tudíž nebylo potřebí k jeho platnosti spisu notářského. Neprávem se tedy dovolává žalovaná ustanovení §u 1383 obč. zák., že o obsahu posledního porřízení nelze učiniti před jeho vyhlášením narovnání. Jak lze seznati z Zeillera komentáře mělo býti tímto zákonným předpisem zabráněno tomu, by účastníci porovnání o poslední vůli neznámého obsahu nebyli nějak zkráceni ve svých právech. Podle smyslu tohoto ustanovení nemůže tudíž býti dotčena platnost narovnání, byl-li obsah poslední vůle účastníkům znám, byť i tato ještě u soudu vyhlášena nebyla. Komentář Stubenrauchův, jehož se žalovaná dovolává, jest ovšem názoru opačného. Avšak již Winiwarter »Das österreichische Bürgerliche Recht« svazek 5 str. 49 zastává názor, že ve smyslu §u 1383 obč. zák. nemůže nedostatek soudního vyhlášení posledního porřízení býti na úkor platnosti narovnání, dozvěděli-li se účastníci o jeho obsahu způsobem jiným, a tento názor zastávají též Krainz § 148, Hasenöhr »Obligationenrecht« II. str. 315 a Mayr »Bürgerliches Recht« I. str., 315. a i soud dovolací s ním souhlasí.

Čís. 6800.

Prodávatel byl oprávněn odstoupiti od smlouvy, nevyhověl-li nejistý kupitel jeho žádosti, by mu zřídil neodvolatelný akreditiv, a nebyl ani jinak ochoten kupní cenu zajistiti.